

De groene pisbak bij de kerk.

Laatst zat ik op een bankje bij de kerk te wachten en herinnerde ik me ineens weer de groene pisbak die hier vroeger stond. Waarom schrijf je nu zoiets op zult u wel denken. Maar als ik het niet doe weet niemand het straks meer.

Uit nood geboren

Het is voor mij een herinnering aan mijn kindertijd omdat het soms ook een geliefde speelplek was. Vroeger toen het woord wildplassen nog niet was uitgevonden, konden de mannen eigenlijk overal pissen zoals tegen een muurtje, heg of dikke boom. Omdat ze dit bij de kerk schijnbaar niet zo fris vonden hebben ze daar een ijzeren pisbak geplaatst. De pastoor noemde het een urinoir, omdat hij schijnbaar Frans kende, maar wij dorpelingen zeiden gewoon pisbak. Deze zag je toen op veel plaatsen en bij kerken van naam stonden nog meer van deze bakken.

Hoe zag onze pisbak eruit

Bij ons op het kerkplein stond jarenlang een groene ijzeren. Aan de ene kant was hij half rond met een recht stuk ertussen en aan de andere kant was de kakdoos. Volgens mijn herinnering kon hiervan de deur niet dicht omdat er een scharnier was afgebroken en hij hing uit de hengsels (gehengen). Voor de vrouwen was dit een groot probleem. De platen begonnen hij zo'n halve meter hoog van de grond en je kon aan de benen zien of hij bemand was. Veel later is er een nieuwe geplaatst met twee pisbakken en geen kakdoos meer en deze was niet groen maar zwart.

Wat er in en om allemaal plaatsvond

Ik herinner mij nog wel dat er ooit een vrouw met haar zoontje dit urinoir inging. Het jongetje moest poepen en zij beurde haar zoontje op en liet hem zo in de pisbak poepen. Het heeft weken geduurd, en er zijn heel wat stralen op dat drolletje afgevuurd, voordat hij door die kleine gaatjes was verdwenen. De pisbakken hadden ook een nadeel; die dingen stonken van zichzelf al omdat ze toen nog geen spoelingen kenden.

En als er ook nog de gehele dag de zon op had geschinen was het er bijna niet te harden. Je kwam dan met betraande ogen naar buiten door de ammoniaklucht. De afvoer was gewoon een buis die het weiland in liep en daarom hing er vaak een penetrant geurtje op het kerkplein. Ook lag hij vaak vol met peuken en ik hoorde van mijn broer dat deze er soms uit gevist werden om er shagjes van te draaien, maar of dit waar is kan ik niet bevestigen.

Op een gegeven moment was hij verdwenen

Ik weet niet meer precies wanneer onze pisbak is afgebroken, maar wij waren een mooie schuilplaats kwijt tijdens het verstoppertje spelen. En ook voor de jonge

paartjes, die na het dansen in de zaal van café Berlie nog even wilden knuffelen, was het een geliefd plekje. Ik zelf vond de pisbak wel aardig maar de meeste mensen verfoeiden het gevaarte en vonden hem pislelijk!

Waar de mannen bleven plassen toen hij verdwenen was is mij een raadsel, maar het zal wel wildplassen geworden zijn. Helaas heb ik er geen foto van, maar de ouderen onder ons zullen het stinkende gevaarte nog wel kennen.

Theo Dinnissen

Er is nergens een foto van deze pisbak c.q. urinoir te vinden. In Amsterdam staan er tegenwoordig wel weer verschillenden. Bijvoorbeeld een aan de Reguliersgracht. Zie foto.

In Amsterdam worden ze de Krul genoemd. Hier leek dit urinoir op. Het was gemaakt van groen plaatstaal, het was niet opengewerkt en het stonk er. (toevoeging Liesbeth Arts)

Red AvL131018

